

Lääkevaihdon säästöt 2003-2017

Lääkkeiden vaihtamisen vaikutukset kustannuksiin ja hintoihin

Hanna Koskinen
Kelan tutkimusryhmä

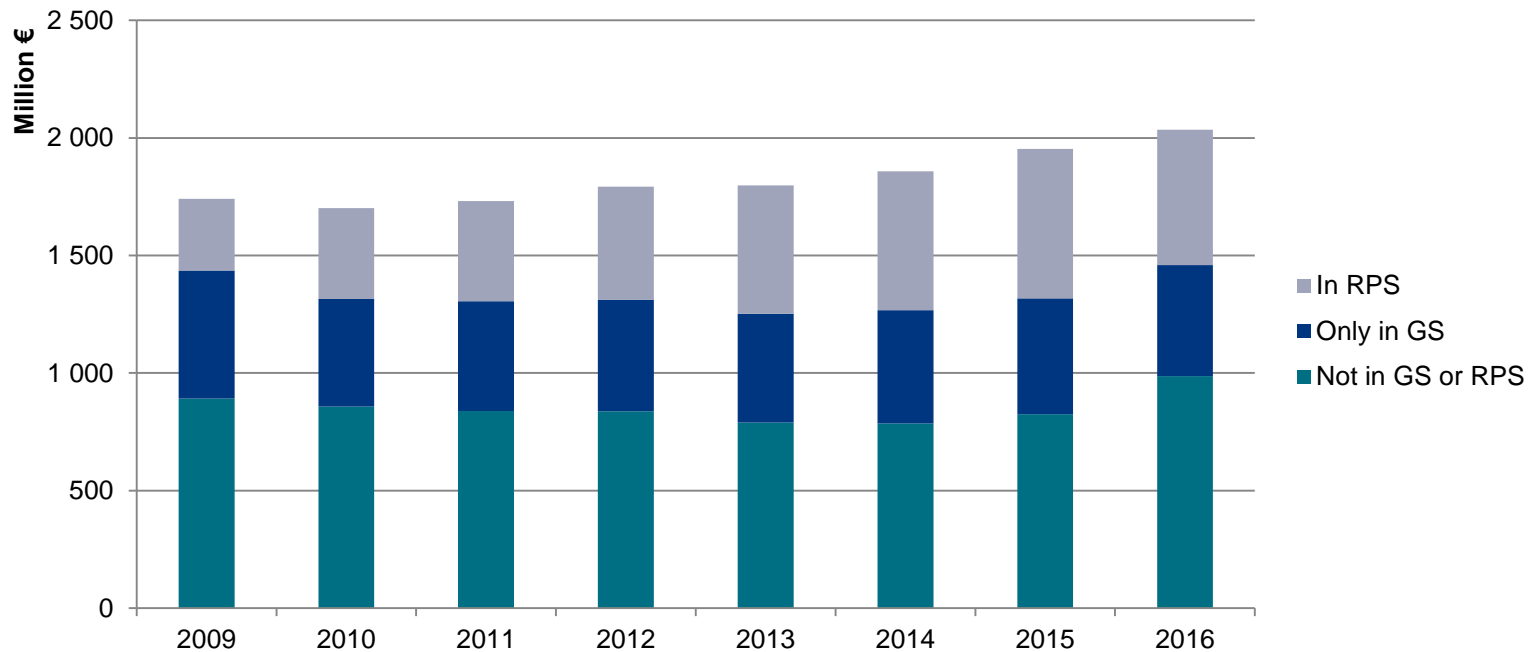
2.3.2018 Suomen Apteekkariliitto

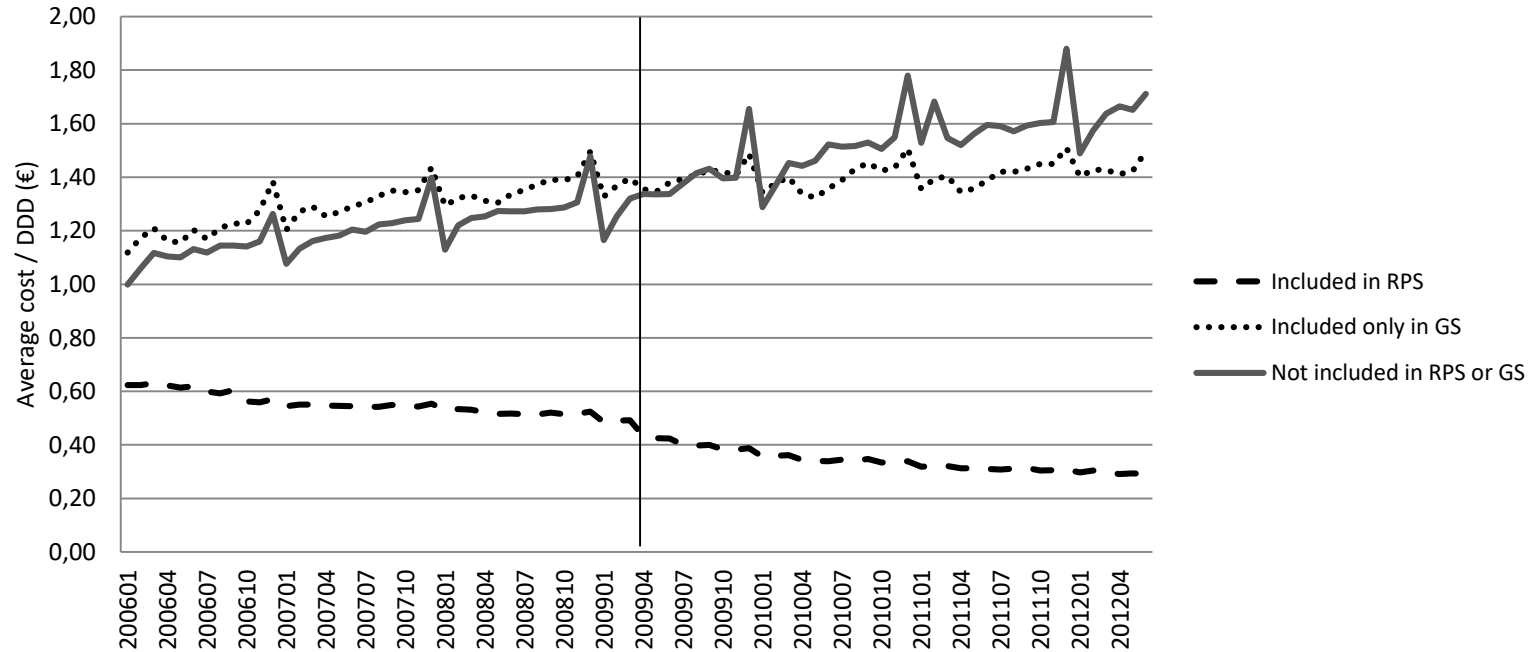
Korvatut lääkeostot 1994-2016 (vuoden 2016 hintataso)

Viitehintajärjestelmään, pelkkään lääkevaihtoon ja ei kumpaankaan kuuluvien lääkkeiden osuus kustannuksista

Keskimääräinen päiväkustannus (€), 1/2006-6/2012

Korvattavien lääkkeiden hinnoittelusta

- Patenttisuojan alaisille valmisteille hyväksytään kohtuullinen tukkuhinta, päätökset määräaikaaisia
- Lääkevaihtoon ja viitehintajärjestelmään kuuluville valmisteille määritellään enimmäistukkuhinta
 - Ensimmäisen rinnakkaisvalmisteiden enimmäistukkuhinta vähintään 50 % (aikaisemmin 40 %) alaisempi kuin alkuperäisvalmisteiden enimmäistukkuhinta ja seuraavien korkeintaan sama kuin ryhmän muiden rinnakkaisvalmisteiden
 - 2016 eteenpäin alkuperäisvalmisteiden enimmäistukkuhintojen tarkistus 4. viitehintajaksolla alussa (korkeintaan sama kuin korkein rinnakkaisvalmisteiden enimmäistukkuhinta)
 - Biosimilaareilla enimmäistukkuhinta vähintään 30 % alaisempi (samoin referenssivalmisteiden)
- Viitehintajaksot 3 kk, hinnat voivat vaihtua 2 viikon välein

Lääkevaihdon ensimmäiset vuodet

- Ensimmäisenä vuonna korvattujen lääkkeiden kustannuksissa säästöä lähes 88 miljoonaa euroa
 - Lääkkeiden käyttäjien osuus noin 44 %, sairausvakuutuksen noin 56 %
 - 1/3 seurausta varsinaisesta lääkkeiden vaihdosta apteekissa
 - 2/3 seurausta hintojen alenemisesta
- Kahden ensimmäisen vuoden aikana järjestelmään kuuluvista valmisteista
 - 57 %:lla hinta laski (keskimäärin 29 %)
 - 7 %:lla nousi
 - 36 %:lla pysyi ennallaan
- Erot ryhmään kuuluvien valmisteiden hinnoissa merkittäviä
 - Ryhmän kalleimman hinta 150-560 % korkeampi kuin halvimman hinta

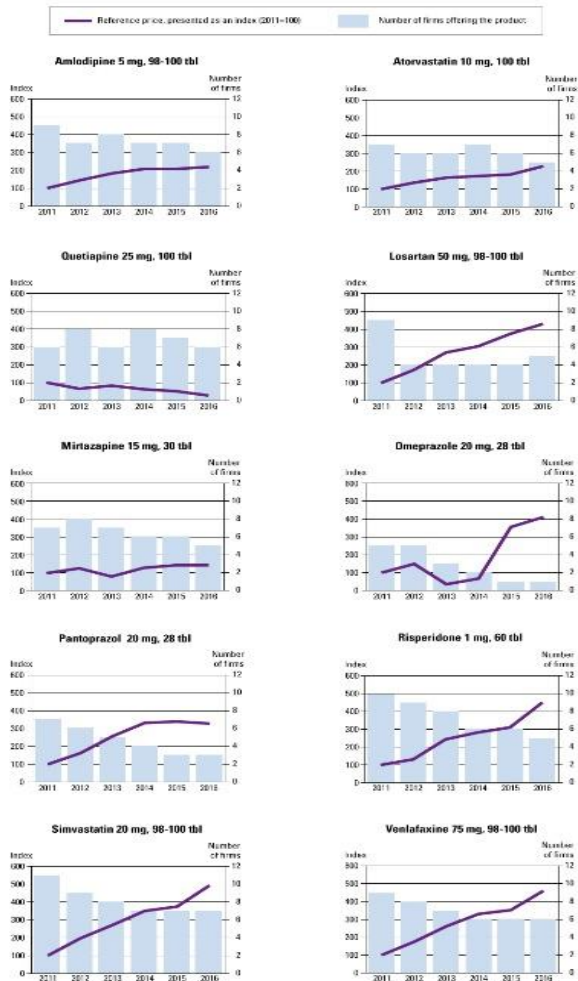
Paldán ja Martikainen 2005; Aalto-Setälä ja Saarinen 2004.

Viitehintajärjestelmän ensimmäiset vuodet

- Ensimmäisenä vuonna hintakilpailun seurauksena noin 110 miljoonan euron säästöt
 - Lääkkeiden käyttäjien osuus noin 31 %, sairausvakuutuksen noin 69 %
 - Suurin osa säästöistä johtui analogiamenetelmäpatentin suojaamien valmisteiden hintojen alenemisesta
 - Lääkkeiden vaihtojen lisääntymisen tuottamia säästöjä ei ole tarkemmin arvioitu
- Vaihtokiellot
 - Lääkkeiden ostajat: 33 % ostoista, joissa määrätyn lääkkeen hinta yli viitehinnan
 - Lääkärit: alle 1 % ostoista
 - 6 % kaikista ostoista, joissa valmiste kuului viitehintajärjestelmään (2014)
 - Naissukupuoli, korkea ikä ja korkea tulotaso lisäävät alkuperäisvalmisteen valinnan todennäköisyyttä, erityiskorvausoikeus laskee sitä

Vuoden 2017 muutoksia

- Hintaputkea kavennettiin 0,50 euroon
- Poikkeava viitehintaryhmä: ryhmään sisältyy valmiste, jolla toisen lääketieteellisen käytön perusteella rinnakkaisvalmisteista merkittävästi poikkeava käyttöaihe
- Viitehintaryhmä muodostetaan myös, jos keskenään vaihtokelpoisten valmisteiden ryhmässä on vähintään yksi kaupan oleva, korvattava rinnakkaistuonti- tai rinnakkaisjakeluvalmiste

Eräiden viitehintaryhmien viitehintojen kehitys indeksinä (2011=100) sekä valmistetta tarjoavien yritysten lukumäärät, vuodet 2011–2016.

Koskinen ja Kurko 2016

Hintaputken kavennus 0,50 euroon, voimaan 1.1.2017

- 8/10 viitehintaryhmän viitehintaa laskenut
- 2/10 viitehintaa noussut

1.1.2016	1.4.2016	1.7.2016	1.10.2016	1.1.2017	1.4.2017	1.7.2017	1.10.2017	1.1.2018
30,25	31,75	33,24	34,74	35,24	35,74	36,23	36,73	36,73
22,54	24,03	25,51	27	27,48	27,98	28,24	28,24	28,24

Poikkeava viitehintaryhmä

	Pregabaliini		Imatinibi	
	Kustannukset (milj. €)	Kustannus / resepti (€)	Kustannukset (milj. €)	Kustannus / resepti (€)
2013	33,3	104,32	15,0	7 227,75
2014	29,3	104,81	14,6	6 876,25
2015	29,6	95,81	15,0	6 783,39
2016	25,8	79,29	15,3	6 749,82
2017	24,7	70,61	8,6	2 018,46

Rinnakkaistuontivalmisteet viitehintajärjestelmässä

- 7/2017: 54/943 rinnakkaistuonnin perusteella muodostettua viitehintaryhmää
 - Ensimmäisen kvartaalin jälkeen kaikkien ryhmien viitehinta keskimäärin 2,5 % alkuperäisvalmisteen 15.3.2017 hintailmoituksen mukaista hintaa alempi
 - Toisen kvartaalin jälkeen keskimäärin 3,6 % kyseistä hintaa alhaisempi
 - Hintoja oli kuitenkin myös nostettu mikäli vertailuna käytetään vuoden alun hintoja
 - Ensimmäisessä kahdessa kvartaalissa vaikutus jäi melko vähäiseksi

Multanen ym. 2017

Hanna Koskinen
hanna.koskinen@kela.fi